

Міністерство освіти і науки України
ДНУ Інститут модернізації змісту освіти
Мукачівський державний університет
Малопольський державний університет імені
Вітольда Пілецького в Освенцеми (Польща),
Університет економіки в Братиславі
Факультет економіки бізнесу в Кошице (Словаччина)

**VI Міжнародна
науково-практична конференція
“УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ”
Збірник тез доповідей**

4-5 квітня 2024 р.

**Міністерство освіти і науки України
ДНУ Інститут модернізації змісту освіти
Мукачівський державний університет
Малопольський державний університет
імені Вітольда Пілецького в Освенцімі (Польща),
Університет економіки в Братиславі
Факультет економіки бізнесу в Кошице (Словаччина)**

**УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ**

**MANAGEMENT OF SOCIO-ECONOMIC
TRANSFORMATIONS OF BUSINESS PROCESSES:
REALITIES AND CHALLENGES**

**Тези доповідей
VI Міжнародної науково-практичної конференції**

4-5 квітня 2024 р.

**Мукачево
2024**

СЕКЦІЯ 3. УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМИ ПРОЦЕСАМИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Гарагонич О., Микуланинець С. Сучасні методи просування продукції	69
Гоблик-Маркович Н., Ремез С. Стратегічне управління в умовах змін	72
Джунковська К. Бізнес в умовах війни: основні тенденції	74
Зарічна О., Рокус А. Особливості проведення оцінки конкурентоспроможності підприємства	75
Кадар Ю., Ліба Н. Дослідження поняття «маркетинговий аудит»	78
Ланченко Є. Удосконалення організації праці в сільськогосподарських підприємствах	79
Лизанець А., Нірі К. Сутність, роль та розвиток технологій управління підприємством	82
Лизанець А., Пеленко В. Маркетингова концепція управління збутовою політикою оптового торговельного підприємства	85
Лизанець А., Русин О. Сучасні тенденції розвитку HR-менеджменту	87
Лукеча М., Микуланинець С. Шляхи підвищення ефективності логістичної діяльності підприємства	89
Молнар-Бабіля Д., Удворгелі Л. Впровадження продуктів функціонального призначення у закладах ресторанного господарства	92
Николин Б., Феєр О. Економічна стійкість організації в кризових умовах	94
Попович О., Ярош В. Правові аспекти в управлінні персоналом під час військового стану	95
Проскура В., Баняс З. Прийняття управлінських рішень в умовах нестабільності зовнішнього середовища	97
Пугачевська К., Левко Т. Конкурентоспроможність підприємства в умовах глобалізації	98
Пугачевська К., Мондик К. Маркетингове середовище підприємства: сутність та складові	101
Фокіна-Мезенцева К., Джунковський Ю. Управління проєктами на підприємстві в умовах цифровізації	102
Фокіна-Мезенцева К., Джунковський В. Цифрові технології в управлінні підприємством-суб'єктом ЗЕД	104
Хаустова К., Росул С. Сучасні підходи до сталого розвитку підприємства	105
Шатєєв О. Двосдиний підхід (виробник/споживач) до комплексу маркетингу	107
Шашовець Й. Місце економічної діагностики у системі антикризового управління підприємством	108
Шашовець Й., Новак І. Управління бізнес-процесами як структурним елементом бізнес-середовища підприємства	111

СЕКЦІЯ 4. ФІНАНСОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ НА МІКРО- ТА МАКРОРІВНЯХ

Братюк В., Помельнікова О. Пряме та непряме оподаткування в державі в сучасних реаліях	114
Максименко Д. Формування управлінської звітності за сегментами бізнесу	115
Мойсєєв Д., Ліба Н. Етапи впровадження автоматизованої системи управлінського обліку	117
Москаль О., Ліба Н. Інформаційні системи управління: сутність, функції, ефективність впровадження	119

6. Галузеві угоди регулювання соціально-трудових відносин у сільському господарстві. Вебсторінка Професійної спілки працівників АПК України. – URL: <http://profapk.org.ua/cms/legislature/agreement/industry/selo.html>.

УДК 338.246.2:021.1

АНЖЕЛА ЛИЗАНЕЦЬ

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму
Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

КАРІНА ПІРІ

здобувач ОС «Бакалавр» спеціальності 073 «Менеджмент»
Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

СУТНІСТЬ, РОЛЬ ТА РОЗВИТОК ТЕХНОЛОГІЙ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Ефективність діяльності суб'єкта господарювання, його становище на ринку принципово залежать від якості менеджменту та його відповідності вимогам часу, що багато в чому визначається досконалістю обраної технології управління.

Менеджмент організації є складним процесом, що передбачає системне поєднання різних засобів та методів впливу на керований об'єкт з метою спрямування його діяльності та розвитку у бажаному напрямку, який забезпечить життєздатність суб'єкту господарювання та бажану прибутковість його діяльності. З огляду на це для забезпечення ефективності менеджменту необхідним є обрання оптимальної технології управління, яка б задовольняла умови і обмеження функціонування підприємства з врахуванням факторів внутрішнього та зовнішнього середовища.

У загальному розумінні технологію розглядають як алгоритм, за допомогою якого отримуємо запланований результат. Згідно визначення ЮНЕСКО технологія представляє собою системний метод створення, застосування знань з урахуванням технологічних і людських ресурсів та їх взаємовпливу.

Погоджуємось з думкою щодо доцільності трактування технології як сукупності способів, форм і методів, прийомів, які обирають відповідно до визначеної мети, завдань, принципів та умов діяльності. Вони забезпечують ефективне поєднання теорії та практики, стилю поведінки та культури міжособистісного спілкування учасників управлінського процесу [1]. Дане розуміння категорії охоплює певною мірою і управлінський аспект.

Щодо визначення власне технології управління, то аналіз наукової літератури дозволяє стверджувати про відсутність єдиного варіанту трактування цього поняття.

Найпоширенішою точкою зору є ототожнення технології управління безпосередньо з процесом прийняття управлінського рішення. Так, енциклопедія менеджера дає визначення технології управління як комплексу методів, прийомів і засобів опрацювання управлінської інформації, що має на меті ухвалення та реалізацію управлінських рішень. Вона охоплює стратегію, тактику й техніку управління [2, с. 205].

Загалом усі варіанти розуміння управлінської технології можуть бути об'єднані у три групи:

1) управлінська технологія – це технологія прийняття управлінських рішень, що передбачає аналіз управлінських проблем, порівняльну характеристику альтернатив їх розв'язання, обґрунтування вибору та визначення механізму реалізації управлінських дій;

2) управлінська технологія - це процес поділу управління на окремі процедури і операції для подальшої регламентації виконання окремих завдань з метою ефективного досягнення встановлених цілей підприємства;

3) управлінська технологія – це послідовність виконання управлінських функцій (планування, організація, мотивація, контроль), методів і процесів управління з метою оптимізації управлінського впливу для досягнення загальних та конкретних цілей організації [3, с. 53].

Підсумовуючи проаналізований матеріал, можна запропонувати розуміння «управлінської технології» як визначеного порядку здійснення процесу управління, що обумовлює умови прийняття управлінських рішень і визначає найефективніші методи та інструменти їх впровадження на практиці.

Виходячи із вищезазначеного, можна виділити наступні істотні ознаки управлінських технологій:

➤ для будь-якої технології характерним є поділ єдиного трудового процесу на етапи, фази, стадії або процедури. Такий поділ реалізує основні переваги технологізації управління;

➤ впровадження технології покликане забезпечувати координацію і синхронізацію окремих етапів, стадій або процедур, що дозволяє отримати ефект від системності процесу управління;

➤ структура управлінської технології, обумовлені нею методи та прийоми, повинні мати цільову спрямованість, орієнтувати на забезпечення високої якості управління.

Поділ процесу управління на окремі процеси та операції дає змогу підвищити ефективність управління підприємством за рахунок дії наступних факторів:

1) раціоналізація та спеціалізація управлінської праці. Раціоналізація дозволяє оптимізувати послідовність процедур, а розподіл праці на основі спеціалізації є головним джерелом зростання продуктивності роботи персоналу;

2) поетапний контроль та виявлення відхилень, що дозволяє своєчасно вживати коригуючі заходи;

3) розподіл стереотипних та творчих процедур. Продумана управлінська технологія дає змогу менеджеру виконувати творчі роботи в найбільш зручній (з точки зору продуктивного мислення час), а рутинні процедури – автоматизувати, механізувати або віддавати на аутсорсинг;

4) переймання передового досвіду. Процес переймання передового досвіду, як правило, втілюється у вигляді методології бенчмаркінгу;

5) адаптація наукових методів та засобів управління. Трансфер наукових методів та засобів управління в господарську діяльність є ефективним тільки тоді, коли наукові досягнення доведені до рівня управлінських технологій.

До основних складових структури управлінської технології можна віднести:

— концептуальна основа (наукові підходи, принципи, закономірності, умови, чинники тощо);

— змістова частина (визначення мети, цілей, завдань, очікуваних результатів тощо);

— процесуальна частина (організація діяльності відповідно до визначених завдань: форми, методи, способи, прийоми та засоби діяльності учасників управлінського процесу; конструювання та розроблення організаційних механізмів, організація процесу управління; забезпечення ефективної комунікації учасників управління та співуправління; поточне оцінювання, моніторинг, коригування діяльності, консультації, моделювання ситуацій тощо);

— кінцева оцінка (евалюація та самоевалюація) результатів [1, с. 290].

Ефективність діяльності підприємства, його становища на ринку принципово залежать від стратегії розвитку, вибору і застосування як окремих стратегічних типів управлінських технологій, так і їхніх різних поєднань. При виборі та впровадженні

управлінської технології дуже важливим є врахування аспекту розвитку підприємства, поступового ускладнення технологій в процесі його діяльності.

Залежно від конкретного набору засобів розрізняють декілька основних управлінських технологій: управління за цілями; управління за результатами; програмно-цільове управління; управління на базі активізації діяльності персоналу; управління у виняткових випадках; управління шляхом постійних перевірок і вказівок; управління на базі «штучного інтелекту».

До сучасних інноваційних управлінських технологій відносять такі, як бюджетування, бенчмаркінг, реінжиніринг, стратегічне планування, сегментація споживачів, формування місії та візії, аутсорсинг, система управління взаємодією з клієнтами, збалансована система показників, управління знаннями, ключові компетенції [4, с. 105].

За оцінками зарубіжних експертів найпоширенішими технологіями управління визнаються стратегічне планування, система управління взаємодією з клієнтами, бенчмаркінг. Для вітчизняних підприємств перша в рейтингу популярності – концепція бюджетування, в той час як стратегічне планування – на другому місці. Це є підтвердженням надмірного фокусування менеджерів українських підприємств на проблемах тактичного і оперативного характеру. Порівняно низьким є рівень впровадження в українську управлінську практику таких інноваційних управлінських технологій, як збалансована система показників (BSC), реінжиніринг бізнес-процесів, бенчмаркінг та сценарне планування.

Ця ситуація пояснюється в першу чергу складними макроекономічними умовами функціонування в умовах воєнного стану, в яких більшість вітчизняних підприємств намагаються вижити та зберегти мінімальну економічну ефективність та загалом життєздатність соціально-економічної системи.

Таким чином, дослідження сутності, різновидів, факторів впливу та переваг розвитку управлінських систем за рахунок запровадження інноваційних управлінських технологій має велике значення для підтримки функціонування та забезпечення розвитку вітчизняних підприємств. В умовах невизначеності середовища у зв'язку з перебуванням України у воєнному стані одним із пріоритетних завдань стає трансфер передових управлінських технологій, формування методичних та практично-орієнтованих розробок щодо впровадження та використання інноваційних технологій управління в практичній діяльності вітчизняних підприємств, які функціонують у різних сферах економіки.

Список використаних джерел:

1. *Онаць О.М. Інноваційні технології в управлінській діяльності керівника опорного закладу освіти в підручнику для менеджера. Проблеми сучасного підручника. Вип. 20. 2018. С.287-296.*
2. *Енциклопедія бізнесмена, економіста, менеджера / за ред. Р.Дяківа. К. : Міжнародна економічна фундація, 2000. 703 с.*
3. *Кузнецова І. О. Визначення сутності дефініції «технологія управління» Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. 2009. № 1 с. 55– 61 .*
4. *Гуцалюк О. Передумови та фактори впровадження технологій управління діяльністю підприємства. Економічний аналіз. 2011. № 9.*

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>